

DIMENZIONÁLNÍ ZMĚNY OSOBNOSTI PACIENTŮ HODNOCENY DOTAZNÍKEM NEO-FFI PO LÉČBĚ SNRI ANTIDEPRESIVY

Autor: Škvarlová S.

Školitel: Vaněk J., MUDr. Ph.D.

Klinika psychiatrie LF UP v Olomouci a FNOL

ÚVOD

Psychické vlastnosti člověka jsou pojímány jako vnitřní determinanty chování, takzvaná psychofyzická dispozice k behaviorálním projevům. Cílem zkoumání psychických vlastností je vytvoření **rysové teorie**, která by vysvětlila vnitřní dynamiku, motivy a fungování osobnosti jako celku. V 90. letech profesor Goldberg zformuloval první teorii **pětifaktorového modelu osobnosti**. Jeho záměrem nebylo poukázat na to, že individuální rozdíly mezi jedinci mohou být zredukovány do pěti dimenzí, ale zdůraznit, že pět dimenzí popisuje lidskou osobnost na nejvyšší úrovni abstrakce. Tento model obsahuje dimenzi neuroticismu, extraverte, otevřenosti vůči zkušenosti, přívětivosti a svědomitosti. Jednotlivé dimenze mají své specifické subškály, které spolu tvoří celkový obraz dané dimenze. Hodnoty u jednotlivých dimenzí nemají hranici, která by vymezovala normální hodnoty od patologických. Osobnost člověka se v čase vyvíjí. Tak jako lidské tělo, tak i lidská mysl podléhá změnám okolí. Každá psychopatologie a její léčba může ovlivnit vlastnosti člověka. Posledních 30 let víme, že některé léky (například SSRI antidepresiva) mohou taky mít vliv na jmenované dimenzionální parametry osobnosti.

CÍLE

Zjistit, zda dochází k změně v 5 sledovaných dimenzích osobnostní struktury pacienta po zahájení léčby SNRI antidepresivy.

METODIKA

Pacienti léčení na Klinice psychiatrie FNOL, kterým byli nově nasazeny SNRI antidepresiva (venlafaxin nebo duloxetin) vyplnili NEO pětifaktorový osobnostní inventář (NEO-FFI) na začátku léčby a později při kontrole efektu léčby. Následně byl analyzován efekt SNRI antidepresiv.

VÝSLEDKY

Do výzkumu bylo zařazeno deset pacientů, z toho 8 žen a 2 muži. Průměrný věk pacientů byl 35,1. Diagnózy léčené SNRI antidepresivy patřily do skupiny afektivních a neurotických poruch (panická porucha, porucha přizbůsobení). Mezi vyplněním prvního a kontrolního dotazníku uběhlo v průměru 66 dní. V kategorii neuroticismu, extraverte a otevřenosti vůči zkušenosti byl shledán mírný nárůst absolutní hodnoty i percentilu pacientů. Přívětivost zůstala přibližně na stejné hodnotě. Svědomitost lehce klesla v absolutních i percentilových hodnotách. Pro srovnání, studie¹, které zkoumali vliv SSRI antidepresiv na osobnost pacienta ukazují signifikantní pokles neuroticismu a nárůst extraverte na konci léčby.

ZÁVĚR

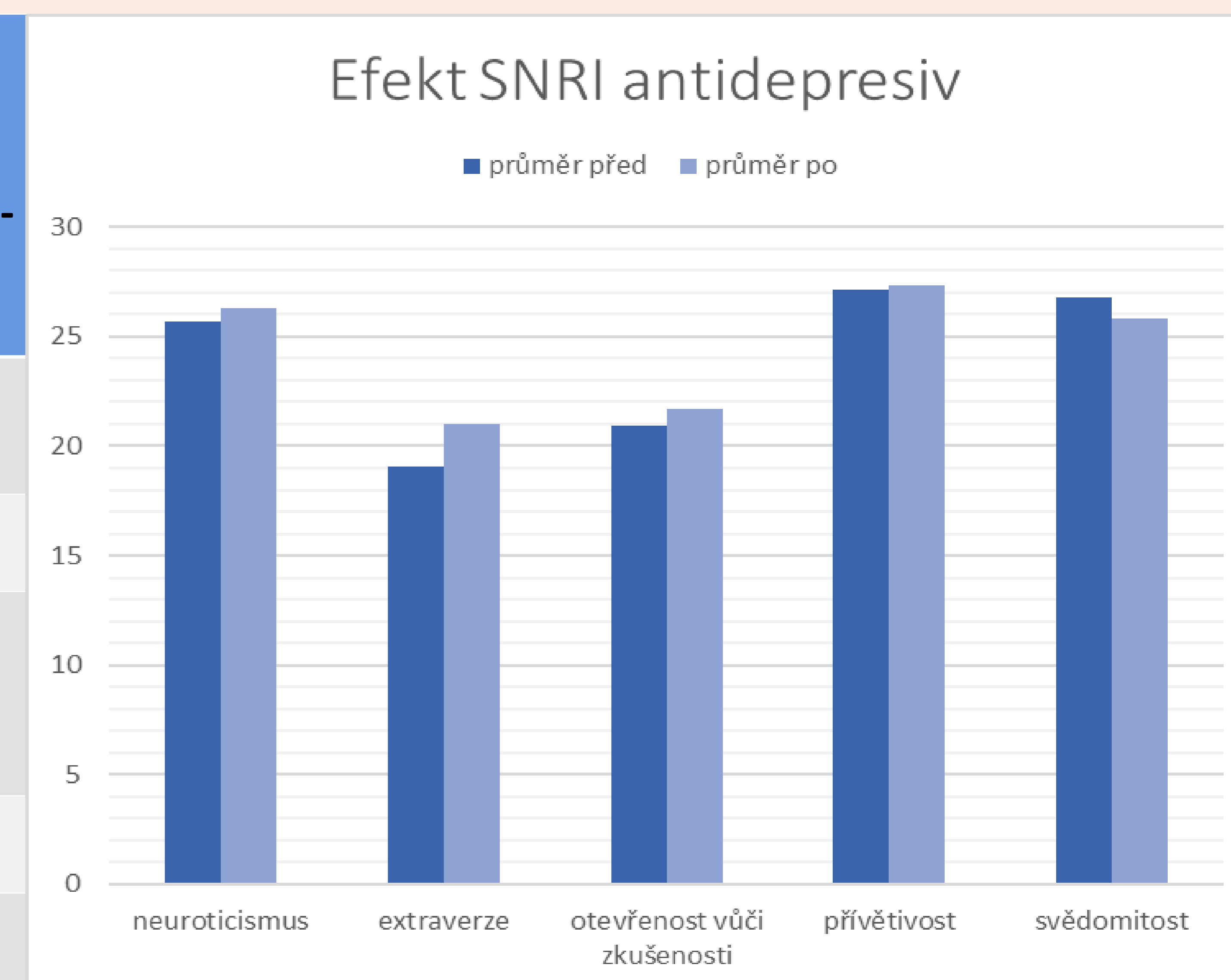
Na základě našeho výzkumu možno konstatovat, že při užívání SNRI antidepresiv dochází k mírným změnám v dimenzích osobnosti pacienta. Nicméně jsou potřebné další výzkumy s větším souborem pacientů pro dosažení vyšší validity.

Reference:

1.DU, Lisheng; BAKISH, David; RAVINDRAN, Arun V a HRDINA, Pavel D. Does fluoxetine influence major depression by modifying five-factor personality traits? Online. Journal of Affective Disorders. 2002;71:235-241

	Průměrná absolutní hodnota před ± SD (n=10)	Průměrná absolutní hodnota po ± SD (n=10)	Statistická významnost dle Studentova T-testu
Neuroticismus	25.7±5.8	26,3±4.9	p=0.54
Extraverze	19.1±3.6	21.0±4.0	p=0.09
Otevřenost vůči zkušenosti	20.9±2.3	21.7±3.5	p=0.48
Přívětivost	27.1±4.1	27.3±3.6	p=0.83
Svědomitost	26.8±2.5	25.8±3.1	p=0.41

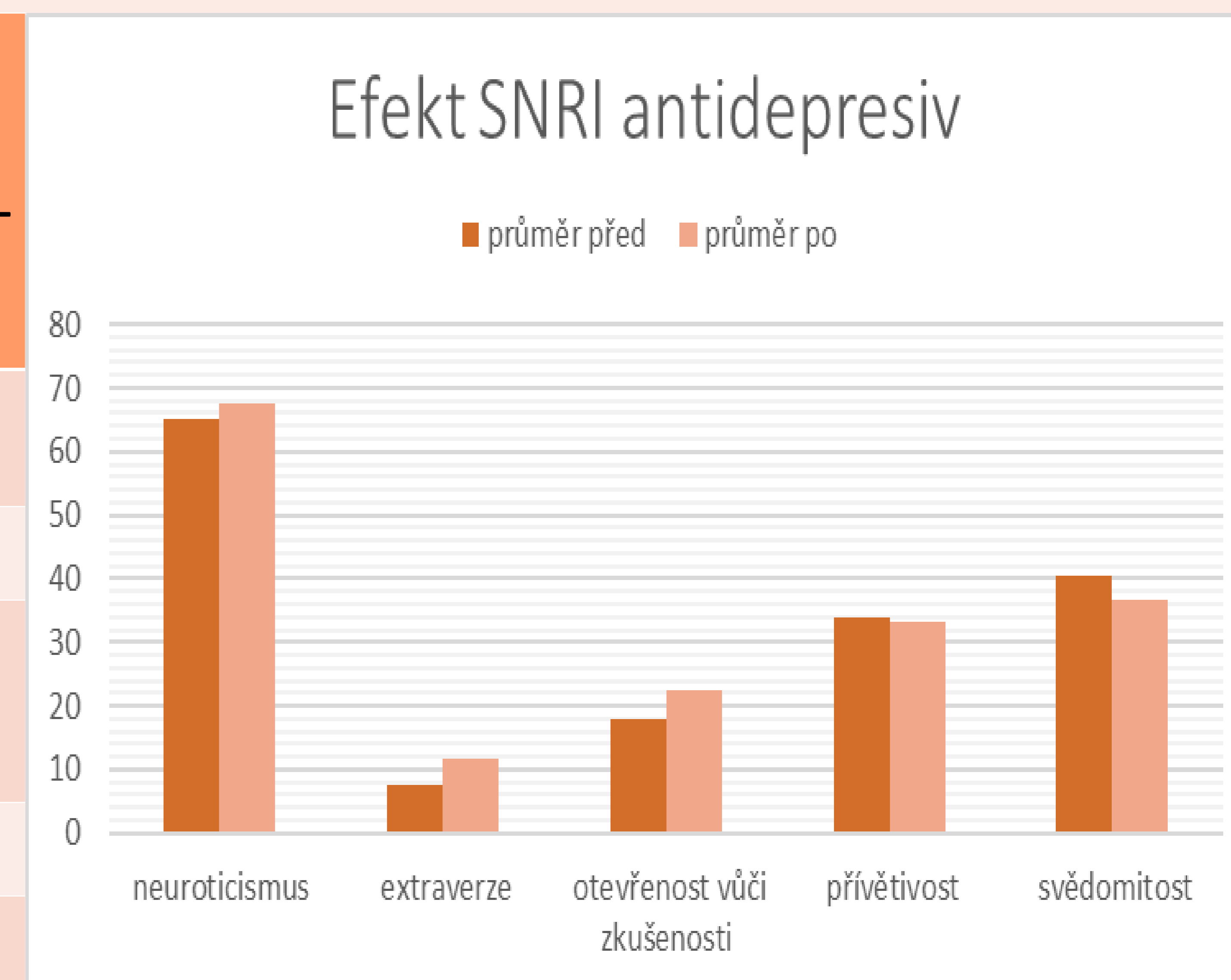
Tab. 1 Srovnání absolutních hodnot

Graf 1 Efekt SNRI antidepresiv - absolutní hodnoty

	Průměrná hodnota percentilu před ± SD (n=10)	Průměrná hodnota percentilu po ± SD (n=10)	Statistická významnost dle Studentova T-testu
Neuroticismus	65.2±23.2	67.6±18.8	p=0.45
Extraverze	7.6±6.3	11.7±8.3	p=0.12
Otevřenost vůči zkušenosti	18.0±9.2	22.5±10.6	p=0.23
Přívětivost	34.3±22.3	35±19.6	p=0.89
Svědomitost	40.4±11.3	36.6±13.6	p=0.48

Tab. 2 Srovnání percentilů

Graf 2 Efekt SNRI antidepresiv - percentil